

9. Obchodní politika rozvojových zemí

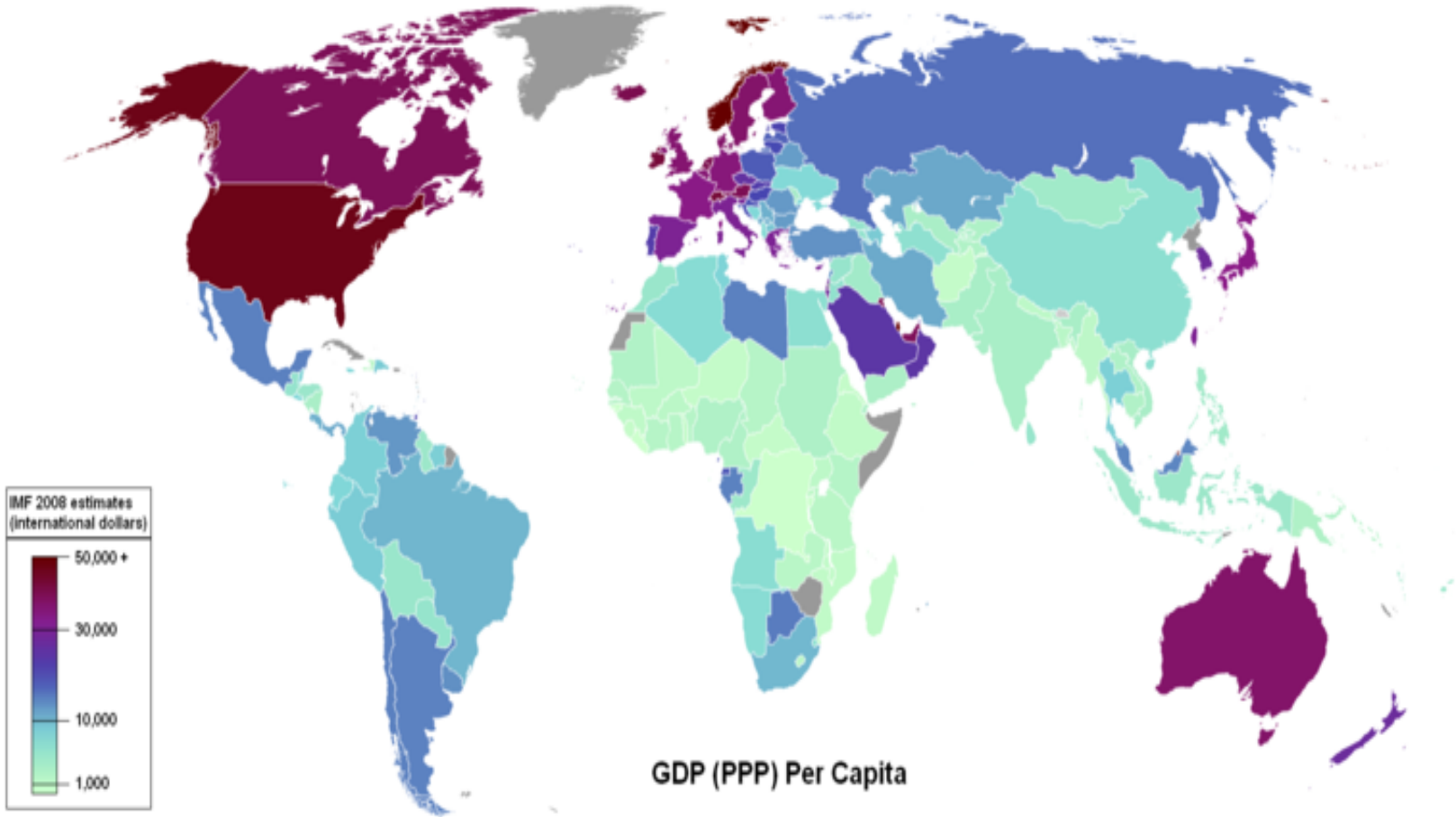
Rozvojové země

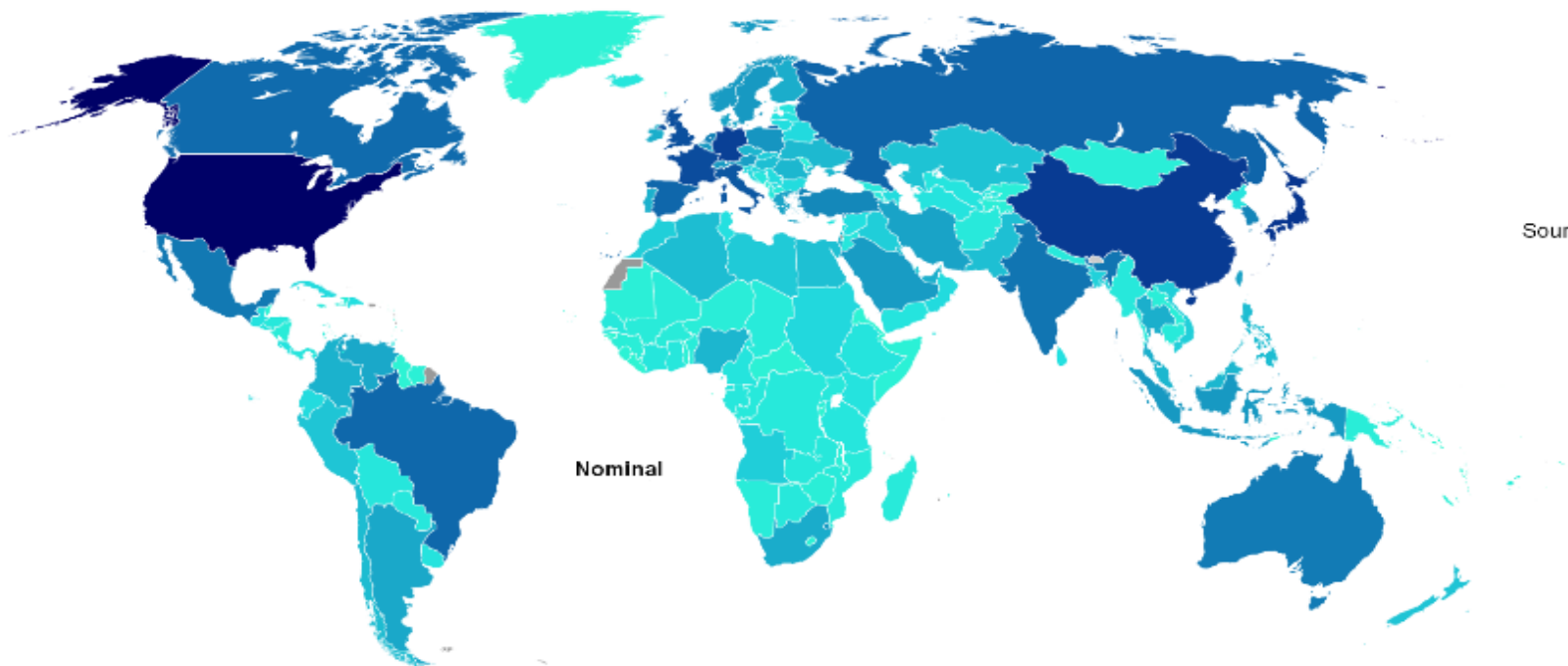
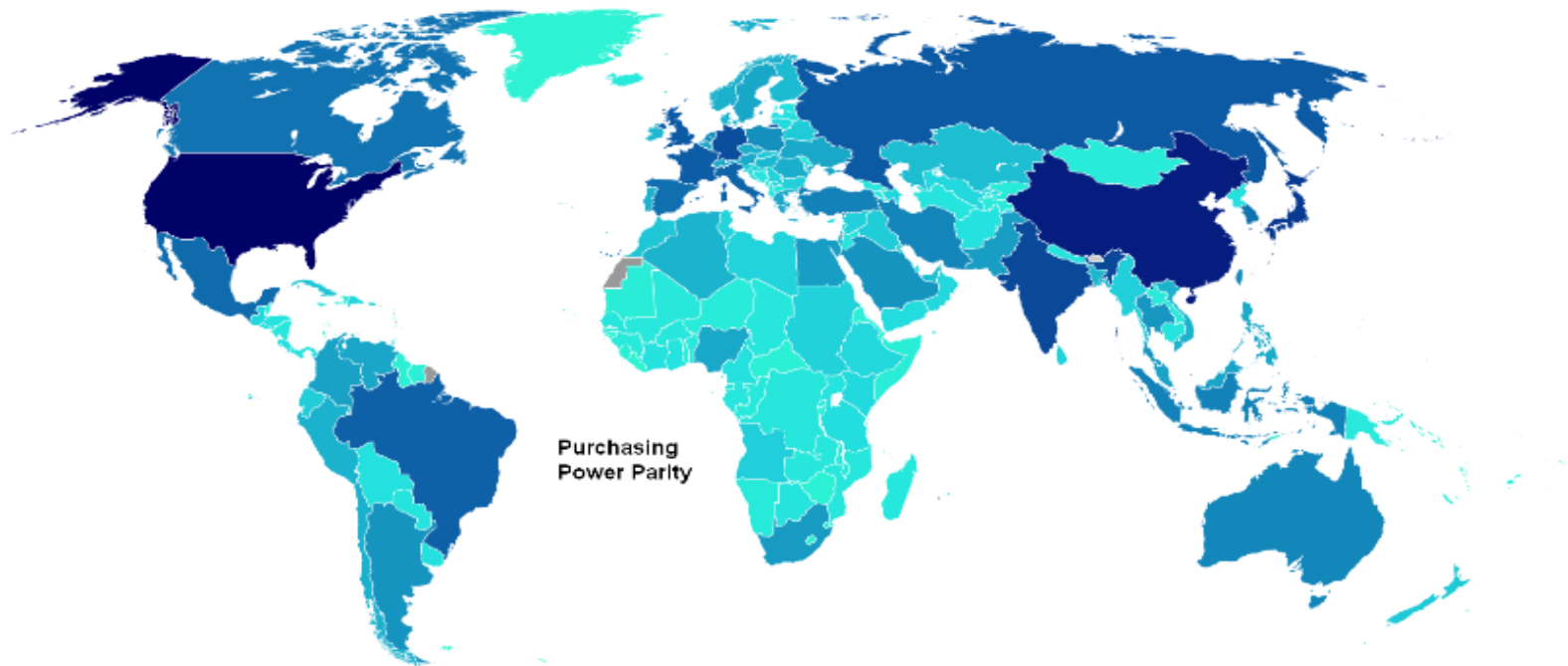
- Těžké zevšeobecnit RZ
- Definování RZ podle HDP na hlavu:

Income group	GNP per capita (U.S. dollars)	Life expectancy (years)
Low-income	410	60.0
Lower middle-income	1,200	69.5
Upper middle-income	4,900	70.5
High-income	25,730	78.0

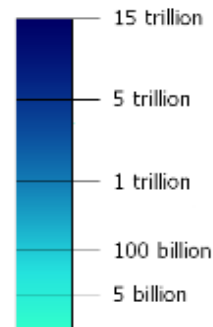
- Ø HNP na hlavu v nejbohatších zemích 63x vyšší než Ø nejchudších RZ
- i skupina „vyššího Ø“ - jen 1/5 HNP vyspělých zemí

[GDP per capita (PPP, 2008)]

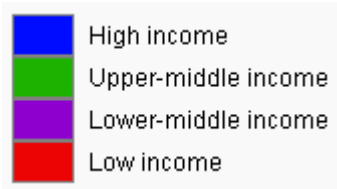
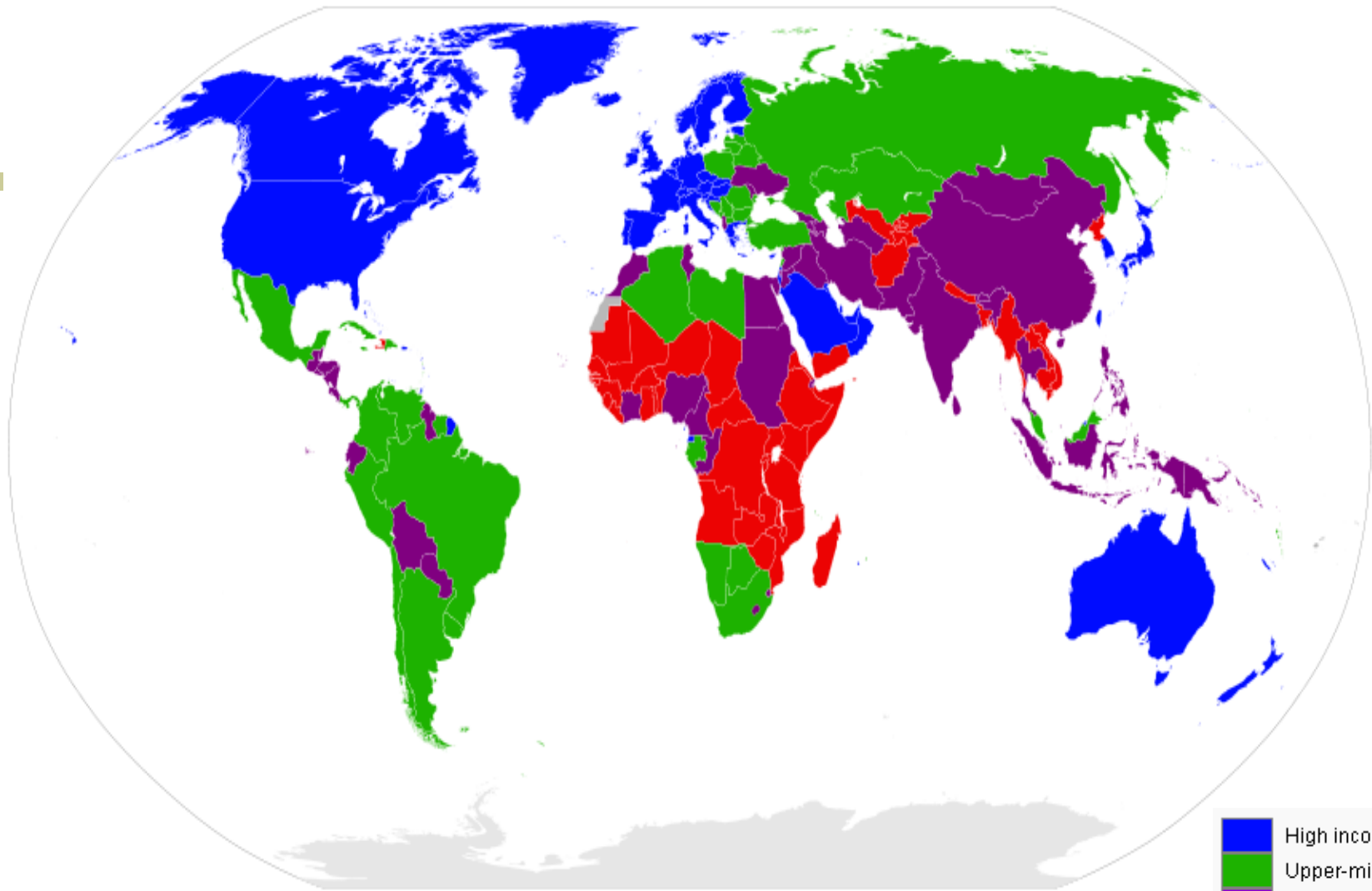

Gross Domestic Product (\$US)

Source: CIA World Factbook
2008 figures

GDP per capita (PPP)

International Monetary Fund (2009)^[1]

Rank	Country	Intl. \$
1	 Qatar	87,717
2	 Luxembourg	78,723
3	 Norway	53,269
4	 Brunei	50,103
5	 Singapore	49,433
6	 United States	46,443
7	 Switzerland	42,948
—	 Hong Kong	42,574
8	 Ireland	39,441
9	 Netherlands	39,278
10	 Austria	38,896
11	 Kuwait	38,876

World Bank (2008)^[2]

Rank	Country	Intl. \$
1	 Luxembourg	78,559
—	 Macau	59,451
2	 Norway	58,141
3	 Singapore	49,288
4	 United States	46,716
5	 Ireland	44,195
—	 Hong Kong	43,922
6	 Switzerland	42,534
7	 Netherlands	40,850
8	 Austria	38,153
9	 Sweden	37,383
10	 Iceland	36,770

168	 Ethiopia	955
169	 Mozambique	938
170	 Malawi	881
171	 Afghanistan	870
172	 Togo	823
173	 Central African Republic	754
174	 Sierra Leone	747
175	 Eritrea	739
176	 Niger	736
177	 Guinea-Bissau	489
178	 Burundi	401
179	 Liberia	379
180	 Congo, Democratic Republic of the	334
181	 Zimbabwe	9

152	 Madagascar	1,080
153	 Rwanda	1,022
154	 Mozambique	897
155	 Ethiopia	868
156	 Malawi	837
157	 Togo	829
158	 Timor-Leste	801
159	 Sierra Leone	766
160	 Central African Republic	736
161	 Niger	684
162	 Eritrea	632
163	 Guinea-Bissau	538
164	 Liberia	388
165	 Burundi	383
166	 Democratic Republic of the Congo	328

[Mezera bohatí – chudí]

■ RZ:

- nedostatek K a kvalifikované L, nízká produktivita → nízká ekonomická úroveň
- + politická nestabilita, špatná ochrana vlastnických práv

= odrazuje zahraniční investory

[Vývoj mezery]

- rozdíly v životní úrovni mezi průmyslovými zeměmi po WW2 téměř zmizely
- cesta ke konvergenci příjmů: volný obchod
- max. míra růstu pro vyspělé země činí cca 2%, chudší země mohou růst rychleji
- ALE: nízké příjmy + tempo růstu pod úrovní vyspělých zemí (LAT.AM.,AF) X V.AS.
(teorie konvergence platí)

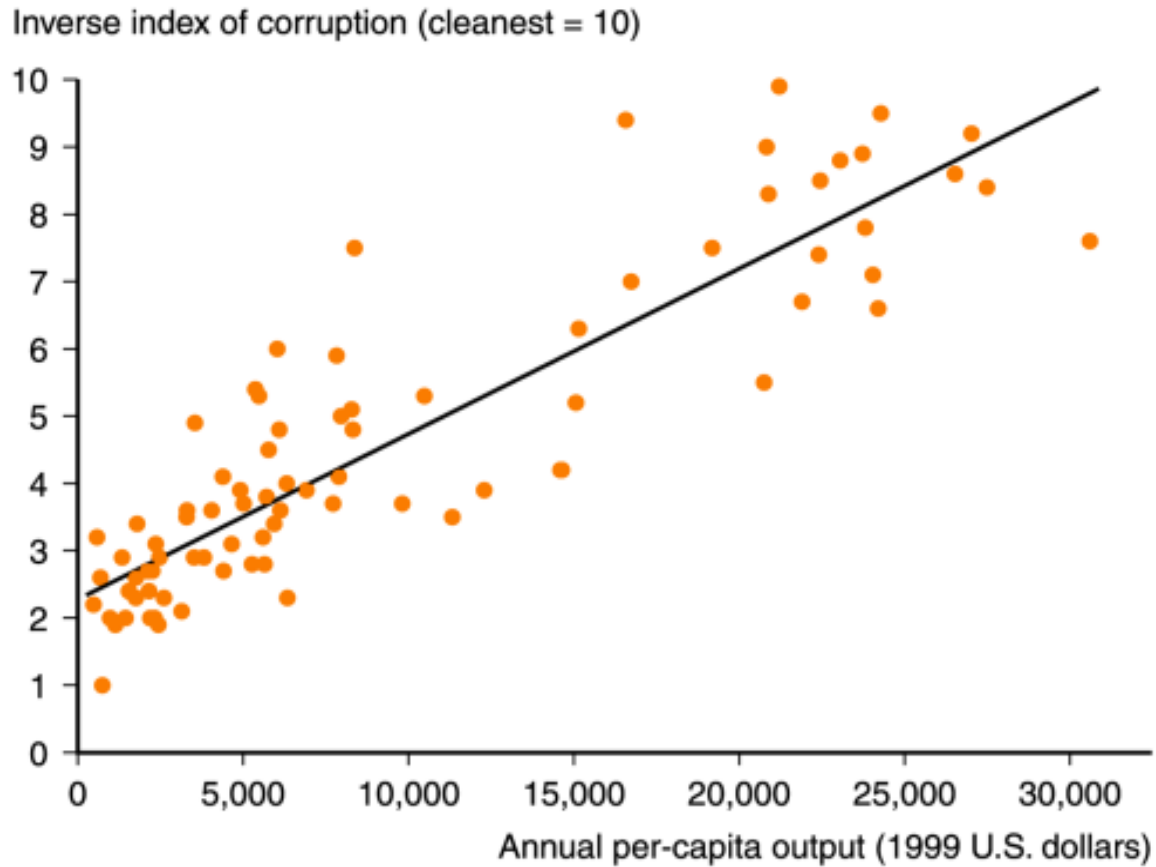
GDP per capita (1960-1992, v US \$ roku 1985)

Country	1960	1992	1960–1992 Annual growth rate (percent per year)
North America			
Canada	7,240	16,371	2.6
United States	9,908	17,986	1.9
Africa			
Ghana	886	956	0.2
Kenya	646	915	1.1
Nigeria	560	978	1.8
Senegal	1,062	1,145	0.3
Latin America			
Argentina	4,481	4,708	0.2
Brazil	1,780	3,886	2.5
Chile	2,897	4,886	1.6
Mexico	2,825	6,250	2.5
East Asia			
Hong Kong	2,231	16,461	6.4
Malaysia	1,409	5,729	4.5
Singapore	1,626	12,633	6.6
South Korea	898	6,665	6.9
Thailand	940	3,924	4.6
Taiwan	1,255	8,067	6.4

Strukturální znaky rozvojových zemí

1. tradice přímé vládní kontroly hospodářství
2. zkušenosti s vysokou mírou inflace
3. nevýkonné finanční instituce
4. fixní měnové kurzy
5. vysoký podíl surovin a zemědělství na EX
6. vysoký stupeň korupce

[Korupce a příjem na hlavu]

Obchodní politika rozvojových zemí – úvod

- úroveň příjmu na hlavu:
Z.E., USA, JAP... (20 000 \$) X
RZ
- příjmové rozdíly i mezi RZ (vysoké: Singapur x nízké: Bangladéš)
- Proč některé země chudší než jiné?
- strategie nahrazování importů
- problém ekonomického dualismu

Strategie nahrazování importů

- po WW2 do 70.let: ochrana dom.výrobců
- teoreticky založena na argumentech nedospělého odvětví
- uvalena cla, dovozní kvóty
- RZ se nesnažily podporovat vlastní exporty, skeptičtí ohledně možnosti exportovat do rozvinutých zemí

Vývoj obchodních restrikcí v Koreji (1977-1988)

IMPORT TARIFFS AND QUANTITATIVE RESTRICTIONS IN KOREA 1977-1988

	Tariff (%)	Percentage of Imports Subject to Licenses & Prohibitions
1977	29.7	50.1
1979	24.8	30.9
1984	21.2	14.6
1988	9.8	4.6

[Problémy argumentů pro ochranu nedospělých odvětví]

1. změna situace v budoucnosti
2. ochrana účelná, když vede ke zvýšení konkurenceschopnosti odvětví
3. pokud se u odvětví dají očekávat vysoké zisky → soukromí investoři, vládní intervence je zbytečná
4. „Pseudonedospělé“ odvětví

Argumenty ve prospěch ochrany nedospělých odvětví

- Nefungující kapitálové trhy – přesun S do I v nových odvětvích
- Přínosy firem pro celou společnost – vstupní náklady, nové trhy, nové poznatky

Důsledky nahrazování importů

- stagnace příjmu na hlavu (např. Indie, Argentina) X růst (např. Mexiko)
- příčiny: vnitřní problémy, domácí trhy RZ malé, žádný příliv technologií
- důsledek: zvětšení příjmové nerovnosti a nárůst nezaměstnanosti → odklon v 80.letech

Problémy ekonomického dualismu

= nerovnoměrný vývoj v rámci země vede k tomu, že existují odvětví na různé úrovni (např. zemědělství x IT)

- Příznaky: rozdílná produktivita, K.intenzita výroby, rozdíl ve mzdách, problém s UNE

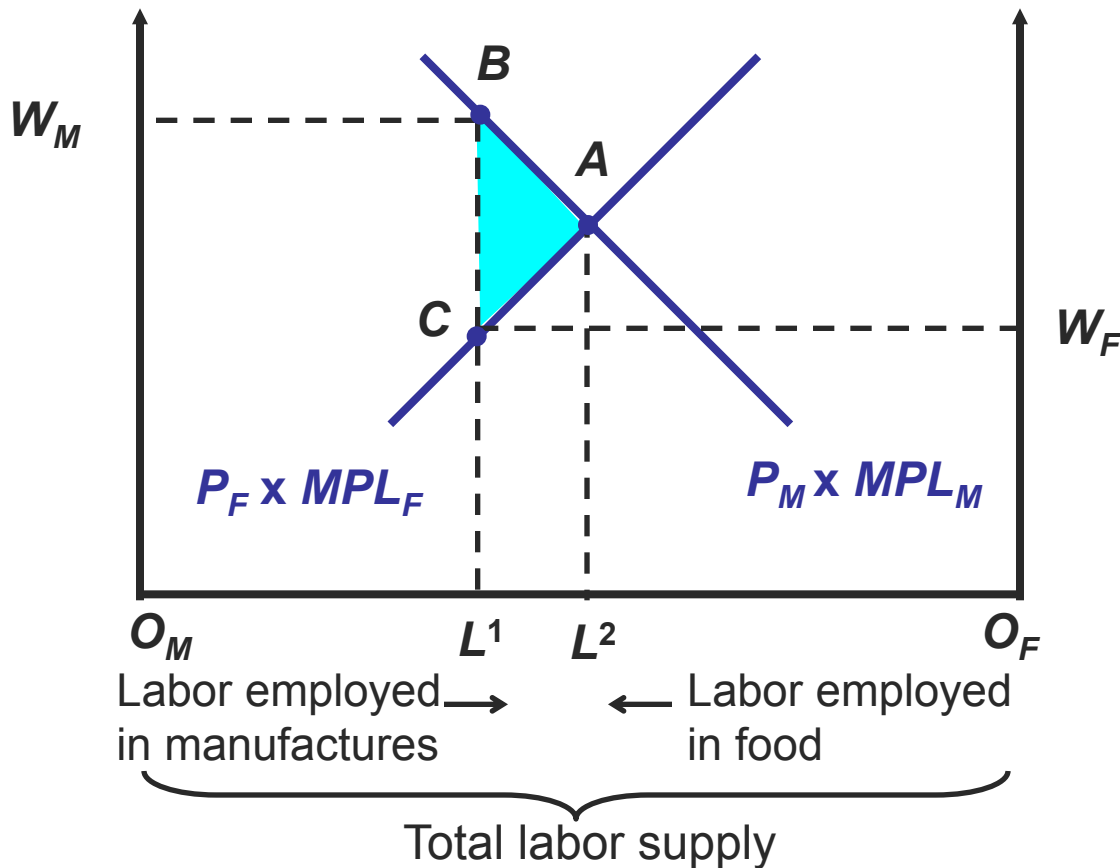
- Příklad Indie:

Labor force - by agriculture 60%, industry 17%, services 23%
occupation:

GDP - agriculture: 20.6%
composition by industry: 28.1%
sector: services: 51.4%

Mzdy v duální ekonomice

Value of marginal products, wages

Strategie orientace na exporty

- = industrializace prostřednictvím zaměření se na exporty do vyspělých zemí
- „zázrak“ ve V.AS. (růst i 10%)
 - názory na příčiny „zázraku“ se liší:
 1. volný obchod, neangažovaná vláda
 2. sofistikované vládní intervence
 3. ani volný obchod, ani průmyslová politika neměly vliv

Faktory růstu v zemích V.AS.

- Asijští tygři = Hongkong, Taiwan, Jižní Korea, Singapur
 1. velmi otevřené ekonomiky
 2. možný vliv sofistik. průmysl. politik (rozdílné politiky → zpochybňováno)
 3. vysoká míra úspor
 4. důraz na veřejné vzdělání

Protekcjonismus RZ

1. Cla = hlavní zdroj příjmu do rozpočtu

Low and Middle Income Countries	
Algeria	16%
Argentina	7
Bolivia	7
Brazil	2
Chile	8
China	6
Colombia	10
Egypt	13
India	21
Indonesia	4
Kenya	15
Mexico	4
Pakistan	17

[Další argumenty pro protekcionismus RZ]

2. Řešení problémů s OB a dluhy
 3. Překonání ekonomické závislosti
 4. Přilákání investorů
- + omezený růst světové D po primární produkci
- + nový protekcionismus ve vyspělých zemích

[Argumenty zastánců svobodného obchodu]

1. podpora konkurenceschopnosti, zlepšení alokace VF
2. tlak na vyšší efektivitu, inovace
3. ekonomický růst → růst úspor, investic → další ekonomický růst
4. přilákání zahraničního kapitálu

Zahraníční pomoc RZ

- = transfery k RZ + preferenční cla
- Oficiální rozvojová asistence (ODA):

1960: 4,6 mld.\$ → 1999: 56mld.\$
1960: 0,51% → 1999: 0,29%

- Proč poskytovat pomoc?
 - = politické, ekonomické, morální důvody
- Dopady pomoci: růst X nepomáhá

■ Konec 😊